

อุทาหรณ์ก่อนทำผิดชู้กับวินัย...

มีพี่ที่รู้จักนำสำเนาหนังสือฉบับหนึ่งมาให้ แล้วเล่าว่ามีผู้สอบถามว่า “สามีภรรยาที่แต่งงานกันและอยู่กินกันอย่างเปิดเผย แต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน อยู่มาวันหนึ่งฝ่ายชายไปมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับผู้ร่วมงานสาวในฝ่ายเดียวกัน (ภรรยาอยู่คนละกองแต่สำนักงานเดียวกัน) ฝ่ายหญิงร้องเรียนมายังผู้บังคับบัญชาโดยตรงให้ดำเนินการกับทั้งคู่ จึงมีคำถามว่าจากกรณีดังกล่าวผู้บังคับบัญชาจะต้องดำเนินการอย่างไร ” ฟังครั้งแรกนึกถึงละครที่ดูไปตบยุ่งไปว่า เรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องคลาสสิกจริงๆ ในหนังก็มี เห็นอยู่เป็นประจำบ่อยๆ ในชีวิตประจำวันก็เจอเจอทั้งที่เป็นข่าวและไม่เป็นข่าว แหมกระตุ้นต่อมอยากรู้จริงๆ

อุทาหรณ์ก่อนทำผิดชู้กับวินัย.... (วินัยข้าราชการพลเรือน อย่าเข้าใจผิดเป็น นชื่อนายวินัยเขียวละ) เป็นหนังสือที่ สำนักมาตรฐานวินัย สำนักงาน ก .พ. ได้จัดทำขึ้นมาเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับ เรื่องทำนองนี้ โดยนำข้อมูลมาจากเอกสารการศึกษาส่วนบุคคลของนายเอกศักดิ์ ตรีภรณ์สวัสดิ์ สำนักงาน ก.พ. ในการฝึกอบรมนักบริหารระดับสูง ห ลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 40 เนื้อหาได้แบ่งเป็น 4 บท ตั้งแต่ เกริ่นนำถึงความหมายของคำว่า ชู้ เป็นชู้.... มีชู้.... และชู้สาว ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ตามด้วย บทที่ 2 การดำเนินการทางวินัย แบ่งเป็นตอนย่อยๆ 4 ตอน ตอนที่ 1 การดำเนินการทางวินัย ซึ่งต้องมีการสืบสวน หาพยานหลักฐานเบื้องต้นก่อน (เป็นการดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม ไม่ใช่หลบแล้วฝืนไปอย่างนั้นอย่างนี้ พอตื่นขึ้นมาก็เล่าเป็นตลกเป็นตลกจนเป็นเหตุของการร้องเรียน) กรณีพบว่ามิชอบผู้บังคับบัญชาก็จะ เข้ามามีบทบาทต่อไป ตอนที่ 2 ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งเขียนไว้กรณีความผิดวินัยร้ายแรง ตอนที่ 3 การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษ โดยใช้ทั้งหลักนิติธรรมและหลักมนุษยธรรมสำหรับการพิจารณาความผิด ส่วนการพิจารณากำหนดโทษจะเพิ่มอีกสองหลัก คือ หลักความเป็นธรรมและนโยบายของทางราชการในการลงโทษ ตอนที่ 4 ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษในกรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง (โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน) และกรณีความผิดวินัยร้ายแรง (ปลดออก หรือไล่ออก) บทที่ 3 กรณีความผิดวินัยเกี่ยวกับข้าราชการชายและข้าราชการหญิง แบ่งเป็น 5 กรณี ได้แก่ เป็นชู้-มีชู้ ชู้สาว การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร และการกระทำผิดวินัยอื่น โดยนำกรณีที่เกิดขึ้นจริงและ บางกรณี ก.พ. ได้ให้คำตอบไว้ในการประชุม ครั้งต่างๆตามรายการนี้ ซึ่งเป็นเรื่องน่าสนใจและคาดไม่ถึง อาทิ การได้เสียกันโดยสมัครใจเป็นเหตุลดหย่อนโทษไหม การลวนลามจับมือสาวเป็นเหตุให้ ได้รับความอับอายโทษคืออะไร หรือพยาบาลสาวพาเพื่อนชายไปพลอดรักในห้องอุบัติเหตุจนเจ้าหน้าที่อื่นต้องไปตามมาฉีดยาให้คนไข้ ผิดไหมถ้าผิดโทษคืออะไร เป็นต้น บทที่ 4 การกระทำผิดวินัยกรณีอื่น

จากที่ได้เกริ่นเป็นน้ำจิ้มแล้ว เรามาดูเนื้อหาสาระของ “อุทาหรณ์ก่อนทำผิด....ชู้กับวินัย....” กัน คำว่า ชู้.... เป็นชู้.... มีชู้.... และชู้สาว จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ .ศ.2542 ในหน้า 369 ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ชู้.... หมายถึง คู่รัก ผู้ล่วงประเวณี การล่วงประเวณี
 เป็นชู้.... หมายถึง ชายที่ไปล่วงประเวณีด้วยเมียเขา
 มีชู้.... หมายถึง หญิงยังมีสามีอยู่ไปล่วงประเวณีกับชายอื่น
 ชู้สาว.... หมายถึง รักๆ ใครๆ เชิงกามารมณ์

ชู้ในรูปแบบต่างๆข้างต้น จะเห็นว่าเป็นเรื่อง เกี่ยวข้องโดยตรงกับชื่อเสียงและพฤติกรรมส่วนตัว ซึ่งมีผลกระทบต่อ ศรัทธาของประชาชนที่มีต่อตัวข้าราชการและจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานด้วย อันจะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ของตัวข้าราชการเอง ดังนั้น เมื่อข้าราชการประพฤติตนเป็นชู้ มีชู้ หรือประพฤติตนในทำนองชู้สาว จนเกิดเรื่องราวอื้อฉาวขึ้นมา เมื่อผู้บังคับบัญชาทราบต้องพิจารณาดำเนินการทางวินัยกับผู้ นั้น ตามสมควรแก่กรณีเป็นเรื่อยๆไป ซึ่งแยกออกเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัย ส่วนกรณีกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรง ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 102 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จะเป็นผู้พิจารณาดำเนินการทางวินัย

บทที่ 2 การดำเนินการทางวินัย ตอนที่ 1 พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 99
 วรรคห้า กำหนดให้มี การสืบสวน ก่อนการดำเนินการทางวินัย เพื่อแสวงหาพยานหลักฐานในเบื้องต้นก่อนดำเนินการทางวินัย **หากมีมูล**ผู้บังคับบัญชา จะต้องดำเนินการทางวินัยต่อไปตามมาตรา 102 โดยเข้าสู่กระบวนการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงหรือร้ายแรงต่อไปตามกรณี

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่ ผู้มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 102 แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ซึ่งหมายถึง 1) นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล สำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญทุกกระทรวง ทบวง กรม ตามมาตรา 102 วรรคห้า 2) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 52 ได้แก่ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี 3) ผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ 1 และ 2 ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษ จะใช้หลักนิติธรรมพิจารณาว่า การกระทำนั้นมี กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดวินัยหรือไม่ และหลักมโนธรรมพิจารณาทบทวนให้รอบคอบโดยคำนึงถึงความเป็นจริง ความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็นใน การพิจารณา ความผิด ส่วนการกำหนดโทษทางวินัยจะใช้หลักนิติธรรมเพื่อกำหนดโทษตามที่กฎหมายกำหนด หลักมโนธรรมเพื่อพิจารณาทบทวนให้รอบคอบตามเหตุผล มิให้เป็นไปโดย พยาบาท อคติ หรือโทสจริตหรือลงโทษผู้ที่ไม่มี ความผิด หลักความเป็นธรรมเป็น การวางโทษให้ระดับเสมอกัน และนโยบายของทางราชการในการลงโทษ ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี หรือมติ ก.พ. ทั้งนี้ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนทุกฉบับจัดความผิดทางวินัยที่เกี่ยวข้องกับกรณี ...เป็นชู้ มีชู้ ชู้สาว ข่มขืนกระทำชำเราและอนาจาร ... ว่าประพฤติดังทั้งสิ้น (คำว่า “ประพฤติดัง” มีความหมายกว้างมาก)

ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ ต้องเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายและมีกฎหมายให้อำนาจในการลงโทษ หรือถ้าไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการลงโทษก็ต้องได้รับมอบอำนาจลงโทษจากผู้มีอำนาจลงโทษ

บทที่ 3 กรณีความผิดวินัยเกี่ยวกับข้าราชการชายและข้าราชการหญิง แบ่งเป็น 5 กรณี ได้แก่ เป็นชู้-มีชู้ ชู้สาว การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำความอนาจาร และการกระทำความผิดวินัยอื่น

๑ กรณีการเป็นชู้-มีชู้ เป็นการกระทำความล่วงประเวณีกันโดยสมัครใจ ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีสามีหรือภรรยาอยู่แล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการเป็นสามีภรรยาทางพฤตินัย มิได้จดทะเบียนสมรสจะถือว่าเป็นชู้หรือเป็นชู้ใหม่ กรณีอย่างนี้ ก.พ. ได้ให้คำตอบไว้ในการประชุม ก.พ. ครั้งที่ 9/2521 วันที่ 5 ตุลาคม 2521 โดยสรุปว่า “...แม้ว่าข้อเท็จจริงจะปรากฏระหว่างที่เป็นชู้กันนั้น ฝ่ายหญิงไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับสามีของตนก็ตาม แต่ทั้งสองได้อยู่กินกันฉันสามีภรรยาโดยเปิดเผยมานาน จนมีบุตรด้วยกัน 3 คน ดังนั้นการที่ฝ่ายชายมาเป็นชู้กับฝ่ายหญิง โดยรู้ว่าฝ่ายหญิงเป็นภรรยาของผู้อื่น อยู่เช่นนี้เป็นกา รกระทำผิดวินัย ร้ายแรงฐานประพฤตชั่ว อย่างร้ายแรง..... กรณีการเป็นชู้-มีชู้ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้เสียกันโดยสมัครใจ มิใช่เหตุที่จะนำมาเป็นเหตุลดหย่อนโทษ เหตุที่จะนำมาอ้างเพื่อลดหย่อนโทษได้นั้น ต้องดูว่าในขณะที่เป็นชู้หรือมีชู้ นั้น รู้หรือไม่ว่าอีกฝ่ายมีสามีหรือภรรยาอยู่แล้ว ก.พ. ได้วางแนวทางการลงโทษกรณีเป็นชู้หรือมีชู้ไว้ว่า ควรลงโทษถึงออกจากราชการ ซึ่งจะเป็นปลดออก หรือไล่ออก ก็แล้วแต่พฤติกรรมการกระทำเป็นเรื่องๆไป

๑ กรณีชู้สาวเป็นเรื่อง รักๆ ใคร่ๆ เชิงกามารมณ์ ของผู้ที่ไม่มีความผูกพันทางครอบครัว แต่ถูกดำเนินการทางวินัยเพราะความไม่ยินยอมพร้อมใจของคู่กรณีหรือบุคคลที่สามซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีนั้นๆ เช่น บิดา มารดา หรือคู่หมั้น ร้องเรียน กรณีอย่างนี้ ก.พ. ได้วางแนวทางไว้ดังตัวอย่าง เจ้าหน้าที่ชาย-หญิงได้เข้าไปกระทำการร่วมรักในห้องส้วมที่ทำงาน นานประมาณ 1 ชั่วโมง โทษที่ได้รับคือ ให้ออก (ปัจจุบันคือ โทษปลดออก) ฐานประพฤตชั่วร้ายแรง ตามมาตรา 81 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 (มาตรา 98 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535) หรือกรณีพยาบาลสาวพาเพื่อนชายไปพลอดรักในห้องอุบัติเหตุ นานหลายชั่วโมง จนกระทั่งมีคนไข้วัดท้อง เจ้าหน้าที่อื่นจึงไปตามมาฉีดยาให้คนไข้ โทษที่ได้รับคือ ลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น ฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 81 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 (มาตรา 98 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535)

๑ การข่มขืนกระทำชำเรา เป็นกรณีในทางคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาที่บางเรื่องก็ยอมความได้บางเรื่องก็ไม่อาจยอมความได้ ซึ่งแตกต่างจากทางวินัยที่แนวทางในการลงโทษมิได้แตกต่างกันเลย ถึงออกจากราชการเหมือนกัน ตัวอย่าง ผช.พยาบาล ได้ใช้ผ้าอุดปากและมัดมือคนไข้หญิงที่อยู่บนเตียงคนไข้จนอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ แล้วกระทำชำเราจนสำเร็จความใคร่ โทษที่ได้รับคือไล่ออก ฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 81

วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 (มาตรา 98 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535)

- ๑ การกระทำอนาจาร เป็นอีกส่วนของคดีอาญาซึ่งรุนแรงน้อยกว่า การข่มขืนกระทำชำเรา แต่ทางวินัยแล้วการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษขึ้นกับความร้ายแรงเป็นเรื่องๆ ไป ตัวอย่างเช่น ข้าราชการชายผู้หนึ่ง ชักชวนเยาวยุวชนสตรีซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์ ระหว่างทางได้ จอดรถแล้วปลุกปล้ำ แต่เยาวยุวชนสตรีตื่นหนีไปทันและวิ่งหนีไปได้ โทษ ที่ได้รับคือไล่ออกฐาน ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 81 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 (มาตรา 98 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535)

บทที่ 4 การกระทำผิดวินัยกรณีอื่น กรณีแรก การไม่ยอมจดทะเบียนสมรสและหรืออุปการะเลี้ยงดู ...ข้าราชการชายแต่งงานกับหญิงสาวซึ่งเคยได้เสียกันแล้วไม่ยอมจดทะเบียนสมรส และไม่รับเด็กซึ่งเกิดจาก หญิงนั้นเป็นบุตรตน จนเกิดเรื่องร้องเรียน โทษที่ได้รับคือ ลดขั้นเงินเดือน 2 ขั้น ฐานประพฤติชั่ว ตามมาตรา 81 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 (มาตรา 98 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535) กรณีที่สอง จดทะเบียนสมรสซ้อน ...ข้าราชการชาย มีภรรยาที่ชอบด้วย กฎหมาย ได้ไปจดทะเบียนสมรสกับหญิงอื่นอีก โดยแจ้งเจ้าหน้าที่ว่าไม่เคยจดทะเบียนสมรสมาก่อน เป็นเหตุ ให้เจ้าหน้าที่หลงเชื่อจดทะเบียนให้ จนถูกดำเนินคดีทางอาญาจำคุก 1 เดือน ปรับ 500 บาท โทษที่ได้รับคือ ให้ออก (ปัจจุบันคือโทษปลดออก) ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 81 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 (มาตรา 98 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535) กรณีที่สาม หลอกหลวงภรรยา ...ข้าราชการชาย ปลอมแปลงลายมือชื่อภรรยาในเอกสารการหย่าที่ ยื่นต่อทางราชการหลายฉบับ เมื่อความปรากฏ และต้องถูกดำเนินคดีอาญาจึงขอร้องให้ภรรยาไปจดทะเบียน หย่าเพื่อแก้ปัญหาคดีอาญาและจะจดทะเบียนสมรสใหม่ในวันเวลาเดียวกัน ภรรยายินยอมแต่ปรากฏว่า เมื่อ จดทะเบียนหย่าเสร็จฝ่ายชายหลุกหนีไปโดยไม่ยอมจดทะเบียนสมรสใหม่ ตามที่ตกลงกันไว้ โทษ ที่ได้รับคือ ตัดเงินเดือน 10% เป็นเวลา 2 เดือน ฐานประพฤติชั่ว ตามมาตรา 81 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 (มาตรา 98 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535)

บทสรุป ของ..ชู้กับวินัย... กรณีเป็นชู้หรือมีชู้กัน ไม่ว่าจะเป็นสามีหรือ ภรรยาโดยนิตินัยหรือ พหุนิตินัย ก็ตาม ถ้าในขณะที่เป็นชู้หรือมีชู้กัน รู้ว่าชายหรือหญิงนั้นมีภรรยาหรือสามีอยู่แล้วก็เป็นการกระทำผิดวินัย อย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ต้องรับโทษถึงขั้นออกจากราชการ ตามความร้ายแรงแห่งกรณี กรณีชู้สาว ถ้ามีเรื่องร้องเรียนหรืออื้อฉาวเป็นที่เสื่อมเสียก็ถือเป็นกรกระทำผิดวินัย กรณีข่มขืนกระทำชำเรา เป็นการกระทำผิดวินัยร้ายแรงฐาน ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ต้องรับโทษถึงขั้นออกจากราชการ ตามความ ร้ายแรงแห่งกรณีเช่นกัน ส่วนกรณีอนาจารจะได้รับโทษทางวินัยแตกต่างกันออกไปตามความร้ายแรง ตั้งแต่ ภาควินัย ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลดออก หรือไล่ออก แล้วแต่พฤติการณ์เป็นเรื่องๆไป

ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับวินัย ..วินัยไม่มีอายุความ ..การลงโทษต้องทำตามกระบวนการตามกฎหมาย ..ผู้
สั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้ ..และต้องเป็นข้าราชการขณะทำผิดหรือขณะถูกลงโทษ
เว้นแต่เข้าข้อยกเว้น ตามมาตรา 106

อ่านมาถึงบรรทัดนี้ คงได้คำตอบสำหรับคำถามข้างต้นกันแล้วนะ.....

บรรณานุกรม

สำนักมาตรฐานวินัย สำนักงาน ก.พ.. (ไม่ระบุปีที่พิมพ์). อุทาหรณ์ก่อนทำผิด ชู้กับวินัย . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สำนักบริหารกลาง สำนักงาน ก.พ..

บทคัดย่อ

โดย นางเพ็ญศรี สมุทรรัตน์
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
สำนักงาน ก.พ.
มีนาคม 2557